

ZONDAG 27.

Het ambt van een getrouw leraar brengt mee, dat hij niet slechts de Waarheid verkondigen moet, maar - zo nodig - tevens de voornaamste dwalingen, die met de ware leer in strijd zijn, bestraffe en weerlegge, Tit. 1 : 9; teneinde de eenvoudigen voor zulke dwalingen te waarschuwen en ertegen te wapenen. Nadat nu de leer van de Heilige Doop in de vorige Zondagsafdeling, op grond van Gods Woord verklaard is, worden daarom nu in deze Zondag zeer geschikt een tweetal dwalingen weerlegd, die tegenwoordig inzake de leer van de Doop verdedigd worden, de eerste door de Roomsens, en de tweede door de Wederdopers.

Vraag 72 : Is dan het uiterlijk waterbad de afwassing der zonden zelve?

Antwoord: Neen a), want alleen het bloed van Jezus Christus en de Heilige Geest reinigt ons van al onze zonden b).

- a) Matth. 3 : 11, Ef. 5 : 25v., 1 Petrus 3 : 21.
- b) 1 Kor. 6 : 11, 1 Joh. 1 : 7, Hebr. 9 : 14.

Verklaring van Vraag 72.

Dat het uiterlijke waterbad onze zonden niet afwassen kan, verklaart onze Nederlandse Geloofsbelijdenis in Art. 34 met deze woorden: „Niet dat zulks (n.l. de zuivering onzer zielen van de zonden) door het uiterlijke water geschiedt, maar door de besprenging van het dierbaar bloed van Gods Zoon, Die onze Rode Zee is, door welke wij moeten doorgaan, om te ontgaan de tirannieën van Farao, welke is de duivel, en in te gaan in het geestelijke land Kanaän. Alzo geven ons de Dienaars van hun zijde het sacrament, en hetgeen dat zichtbaar is; maar onze Heere geeft hetgeen door het sacrament beduid wordt, te weten de gaven en onzienlijke genaden, wassende, zuiverende en reinigende onze zielen van alle vuiligheden en ongerechtigheden, en onze harten vernieuwende en die vervullende met alle vertroosting, ons gevende een ware verzekerdheid Zijner Vaderlijke goedheid, ons de nieuwe mens aandoende, en de oude uittrekkende met al zijn werken.”

Welnu, deze Vraag wordt hier gesteld, enerzijds vanwege de getuigenissen die tevoren aangevoerd werden om de beloften des Evangelies te staven - waarheen de Doop ons (ver)wijst -, en anderzijds om de grove dwalingen van de Roomsens, die de zaligheid aan het uiterlijk gebruik van de Doop binden, te weerleggen. En aangezien de voornaamste oorzaak van deze dwaling deze is, dat de sacramentele manier van spreken niet voldoende begrepen wordt, dienen die spreekwijzen, zoals tevoren in het algemeen, nu ook in het bijzonder inzake de Doop, hier te worden opgemerkt. Daarom dient men te weten, dat - zoals het van alle sacramenten in het algemeen waar is - de uitdrukkingen inzake de sacramenten, zoals die in de Heilige Schrift en bij de kerkvaders voorkomen, deels letterlijk, deels niet letterlijk of figuurlijk zijn, die men daarom „sacramenteel” pleegt te noemen; en zo zijn nu ook de uitdrukkingen in de Heilige Schrift inzake de Doop tweërlei, n.l. letterlijke en figuurlijke of oneigenlijke, die men ook sacramentele noemt.

De letterlijke uitdrukkingen zijn,

1. wanneer zij, die de tekenen wettig ontvangen, geacht worden de betekende zaken

zelf te ontvangen; zoals in Christus' belofte: „Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, die zal zalig worden.”

2. Wanneer het van de tekenen heet, dat zij de zaken betekenen of tekenen der zaken zijn; hetgeen hetzelfde is. Bijvoorbeeld, dat de Doop een teken is van de afwassing der zonden, of: een tegenbeeld van de zondvloed, 1 Petrus 3 : 21. Of zoals God van de besnijdenis zegt in Gen. 17 : 11: „Dat zal tot een teken zijn van het verbond tussen Mij en tussen u”, en Paulus in Rom. 4 : 11: „Hij heeft het teken der besnijdenis ontvangen tot een zegel der rechtvaardigheid des geloofs”, en zoals er van het Pascha staat in Ex. 13 : 9: „En het zal u zijn tot een teken op uw hand”, en van de Sabbat in Ez. 20 : 12: „om een teken te zijn tussen Mij en tussen u”, en van de offers en ceremoniën, in Hebr. 10 : 1: „Want de Wet, hebbende een schaduw der toekomstige goederen”

De oneigenlijke of figuurlijke en sacramentele spreekwijzen zijn,

1. Wanneer de tekenen met de naam van de betekende zaken zelf genoemd worden, zoals in Tit. 3 : 5, waar de Doop „het bad der wedergeboorte” genoemd wordt; en bij het Avondmaal des Heeren wordt er in 1 Kor. 10 : 16 van het brood gezegd: „Het brood dat wij breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus?” En zo wordt ook de besnijdenis „het verbond”, de offers „de wegneming der zonden”, het Lam „het Pascha” (of: doorgang), en Christus „de Rotssteen” genoemd.

2. Wanneer van de tekenen gezegd wordt, dat zij de betekende zaken geven, of doen hetgeen de betekende zaken doen. Bij voorbeeld: De Doop behoudt ons, wast de zonden af, enz., 1 Petrus 3 : 21, Hand. 22 : 16.

Zo zijn er dus vier manieren van spreken inzake de Doop, die echter tezamen slechts één zin en betekenis hebben. Want alle vier worden ze tot deze enige en eigen zin of betekenis herleid: n.l. dat de Doop voor de gelovigen een zeker teken en zegel is van de vergeving der zonden, van de wedergeboorte en van het eeuwige leven. Want de figuurlijke uitdrukkingen bij de sacramenten moeten uitgelegd worden, zoals de figuurlijke spreekwijzen bij de offers, die veelal heten „wegneming der zonden”; en toch verklaart de Apostel in Hebr. 9 : 9 en 10 : 4, dat het onmogelijk was, dat het bloed van stieren en bokken de zonden kon wegnemen of het geweten reinigen.

Vraag 73: Waarom noemt dan de Heilige Geest de Doop het bad der wedergeboorte en de afwassing der zonden?

Antwoord: God spreekt alzo niet zonder grote oorzaak, namelijk, niet alleen om ons daarmee te leren, dat zoals de onzuiverheid des lichaams door het water, zo ook onze zonden door het bloed en de Geest van Jezus Christus weggenomen worden a); maar veelmeer, dat Hij ons door dit Goddelijk pand en waarteken verzekeren wil, dat wij zo waarachtig van onze zonden inwendig gewassen zijn, als wij uitwendig met water gewassen worden b).

a) Ps. 51 : 9, 1 Kor. 6 : 11, Hebr. 9 : 13v., Openb. 1 : 5 en 7 : 14.

b) Marc. 1 : 4, en 16 : 16, Hand. 22 : 16 en Gal. 3 : 27.

Verklaring van Vraag 73.

De Heilige Schrift verwisselt de namen en eigenschappen der tekenen én die van de betekende zaken om twee redenen :

Allereerst om de gelijkheid en overeenkomst tussen het teken en de betekende zaak. Want de betekende zaak is in zijn soort gelijk aan het teken, en omgekeerd is zo ook het teken gelijk aan de betekende zaak. Want zoals het water, d.w.z. het teken, de vuilheden afwast, evenzo wast ons het bloed en de Geest van Christus - hetgeen de

betekende zaak is - van de zonden. En zoals het teken uitwendig door de Dienaar gegeven wordt, zo wordt de betekende zaak inwendig van God, door de kracht van de Heilige Geest aan de gelovigen gegeven.

Ten tweede: om de verzegeling van de betekende zaken, die door de tekenen geschiedt, of om de bevestiging des geloofs in ons door het gebruik der tekenen. Want de tekenen zijn, dank zij de kracht van de ermee verbonden belofte der genade, verzekerende zegelen, welke de gelovigen Gods goedwilligheid of genade jegens hen verzegelen, n.l. dat wij, die geloven, even stellig de betekende zaak ontvangen als het teken.

Bastingius. Zoals dat ook onder ons geschiedt in onze gewone omgang. Want het is op bepaalde plaatsen gebruikelijk dat, wanneer men iemand een huis overgeeft en hem de eigenaar daarvan maakt, men die man met het overreiken van de sleutels, daarvan in het bezit stelt. En toch is de sleutel het huis niet, maar het is slechts een waarteken, dat het huis toekomt aan hem, die de sleutel, op wettige wijze overgereikt, ontvangt. Zo gebruikt ook een bruidegom, wanneer hij zijn trouw wil betuigen en zijn bruid daarvan wil verzekeren, daarvoor een ring, welke ring vanwege haar betekenis niet alleen „trouwing" genoemd wordt, maar ook de trouw zelf, hoewel ze die trouw in haarzelf niet is, maar alleen een zeker waarteken en (onder)pand van die trouw.

Laat ons hier ook nog de derde reden aan toevoegen, die met de tweede samenhangt, namelijk: omdat mét de tekenen, wanneer die wettig gebruikt zijn, ook de betekende zaak gegeven en ontvangen wordt. Want opdat God ons zou onderwijzen, wat Hij door middel van de sacramenten geeft en bevestigt, en dat Hij het de gelovigen ook stellig geeft, zo verwisselt Hij de namen en eigenschappen, door aan het teken toe te schrijven hetgeen aan de betekende -zaak eigen is, of ook weer het omgekeerde; zoals van het bloed van Christus gezegd wordt, dat het ons reinigt van onze zonden, 1 Joh. 1 : 7; dat Zijn Geest ons afwast, 1 Kor. 6 : 11, en dat Zijn lichaam voor ons gebroken wordt, 1 Kor. 11 : 24.

5. Over het wettig gebruik van de Doop.

Men kan in het kort zeggen, dat het wettig gebruik des Doops er is, wanneer hij die bekeerd is, gedoopt wordt op die wijze en met dat doel, waartoe hij door Christus is ingesteld. Daarom wordt tot dit wettig gebruik vereist:

1. Dat de ceremoniën, zoals Christus die instelde, niet veranderd worden; dat er dus niets aan onttrokken noch er iets aan toegevoegd wordt, naar menselijk goeddunken. En daaraan wordt het duidelijk, dat de Roomse vuiligheden bij de Doop - zoals het chrisma of smout, het speeksel, de bezwering, de waskaarsen en het zout enz. - niet door Christus, maar door mensen ingesteld zijn.

Zij beweren: dit alles behoort tot de orde en het fatsoen.

Antwoord: Christus heeft voldoende geweten, wat tot de orde en het fatsoen van de Doop al dan niet behoorde.

Zij houden vol, en beweren: Deze dingen hebben hun betekenis en verborgenheden. Antwoord: Zeker, maar ze zijn door mensen verzonnen. En het komt de mensen niet toe, om verborgenheden en tekenen van Gods wil in te stellen. Dit is een van de kenmerken van de ware Kerk, zegt Art. 29 van de N.G.B., indien ze gebruikt de reine bediening der sacramenten, zoals Christus die ingesteld heeft; en dan lezen we: De valse kerk bedient de sacramenten niet, zoals Christus in Zijn Woord verordend heeft, enz. Vergelijk ook Art. 35, aan het slot.

2. Dat de Doop gegeven wordt aan hen, aan wie ze behóórt gegeven te zijn en voor wie Christus ze heeft ingesteld, n.l. voor de leden der Gemeente; en dat hij ook door hen met een waarachtig geloof ontvangen wordt. (Wij spreken thans over de

volwassenen).

3. Dat hij tot dat doel gebruikt wordt, waartoe - zoals wij al eerder aantoonde - hij ingesteld is; en dus niet om beesten te genezen, klokken te wijden, of meer van zulke misbruiken.

4. Hier behoort nog genoemd te worden: Dat de Doop bediend moet worden door hen, aan wie Christus zulks bevolen heeft; d.w.z. door de Dienaren der Gemeente, en door de herders, aan wie het bevel toebehoort, Matth. 28 : 19: „Gaaf dan henen, onderwijst alle volken, dezelve dopen", enz. Daarom moet men de vrouwen niet toestaan te dopen, 1 Kor. 14 : 34, 1 Tim. 2 : 12, aan wie het immers niet toegestaan is om te spreken en te leren in de Gemeente.

Bastingius, Lansbergen. Tegenwerping: Zippora, de vrouw van Mozes, heeft haar zoon besneden, Ex. 4 : 25. Daarom is het de vrouwen ook thans wel geoorloofd om te dopen.

Antwoord: Dat volgt daar nog niet uit. Want van een bijzondere daad moet men geen algemene regel maken; en vooral uit genoemde daad niet, waarvan het onzeker is, of zij goed of verkeerd gehandeld heeft. Het is waarschijnlijk dat, hoewel de daad op zich zelf Gode behaagde - n.l. de besnijdenis, als door Hem ingesteld en bevolen! - toch de manier waarop zij dit gedaan heeft, Gode niet heeft behaagd. Want toen zij zag dat haar zoon in gevaar was, dan raast en tiert zij terstond, zij werpt de voorhuid met grote gramschap op de grond, zij scheldt op haar man, en toont op allerlei manier, dat zij dit doet uit verbolgenheid van gemoed en met grote roekeloosheid; en dat, terwijl haar man Mozes daarbij aanwezig was, die toch geen gewone man, maar de bijzonderste profeet van God was, ja de grootste, die ooit in Israël opstond; en dat was haar evenmin geoorloofd, als wanneer tegenwoordig de vrouwen wilden dopen, wanneer de Dienaren des Woords aanwezig zijn.

6. *Of de Doop voor de besnijdenis in de plaats kwam, en over de Johannes-doop.*

Het ene sacrament komt in de plaats van een ander, zodat wanneer het ene ophoudt, er weer een ander in zijn plaats gesteld wordt; en wel zodanig, dat die beide dan dezelfde betekenis hebben; en hoewel de ceremoniën verschillen, zijn ze toch tot hetzelfde doel ingesteld en worden ook tot hetzelfde oogmerk gebruikt. In deze zin wordt in de Catechismus - aan het slot van Vraag 74 - gezegd, dat in plaats van de besnijdenis van het Oude Testament de Doop in het Nieuwe Testament is ingesteld.

Dit laat zich bewijzen uit de woorden van de apostel Paulus, Kol. 2 : 11-13: „In Welken gij ook besneden zijt met een besnijdenis die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het lichaam der zonden des vleses, door de besnijdenis van Christus; zijnde met Hem begraven in den Doop, in welken gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, Die Hem uit de doden opgewekt heeft. En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden en in de voorhuid uws vleses, mede levend gemaakt met Hem, al uw misdaden u vergevende", enz.

Hier bewijst de Apostel met twee redenen, dat de uitwendige besnijdenis nu niet meer toegepast moet worden, of: dat die niet langer in de Nieuw-Testamentische Kerk moet onderhouden worden:

Ten eerste, omdat nu in Christus alles vervuld is, hetgeen daardoor afgebeeld werd, d.w.z. omdat wij - zoals hijzelf zegt - in Christus hebben de besnijdenis die zonder handen geschiedt, of de geestelijke (besnijdenis), waarvan de lichamelijke besnijdenis een teken geweest was.

Ten tweede, omdat onze Doop in de plaats van de uiterlijke besnijdenis kwam, terwijl die Doop dezelfde betekenis en hetzelfde gebruik had, als vroeger de besnijdenis

gehad heeft: alleen met dit verschil, dat de besnijdenis een teken is van een zaak die nog volbracht moest worden, en de Doop een teken is van een zaak, die al volbracht is. Daarom komt uit deze tekst van Paulus deze lering tot ons, dat de Doop voor de Christenen hetzelfde is, als eertijds de besnijdenis voor de Joden geweest is.

Uit het doel waartoe deze beide sacramenten zijn ingesteld, dat enerlei is.

Want deze beide sacramenten zijn een teken, waardoor men aangenomen wordt onder Gods volk, en ze zijn een ingang in de Kerk. Want zoals de kleine kinderen der Joden en der proselieten of Jodengenoten, als geboren burgers der Gemeente, direct al op de achtste dag besneden en in het verbond Gods opgenomen werden, maar de volwassenen eerst dan, wanneer zij de Joodse godsdienst beleden hadden: zó worden ook nu de kleine kinderen der Christenen dadelijk gedoopt en in de Gemeente opgenomen, maar de volwassenen niet eerder, dan nadat zij, de Christelijke religie beleden hebben. Dan worden zij ook van alle andere sekten onderscheiden, zoals vroeger de Joden van de heidenen door de besnijdenis onderscheiden werden. Voor het feit dat de Doop in de plaats der besnijdenis kwam, vergelijkte men N.G.B., art. 34.

Bezwaar: Indien de Doop in de plaats der besnijdenis is gekomen, dan moeten ook nu nog alleen maar de jongetjes gedoopt worden, en dan ook niet voor de achtste dag. Maar aangezien dit onwaarachtig is, is het dus tevens onwaar, dat de Doop in de plaats der besnijdenis gekomen is.

Antwoord: Ook al is de Doop in de plaats der besnijdenis gekomen, dan volgt daaruit nog niet, dat uitsluitend jongetjes gedoopt mogen worden, en dat op de achtste dag. Want de Doop is niet in alle opzichten in de plaats der besnijdenis gekomen, maar alleen in de betekende zaak, in het doel en in het gebruik, waarin - zoals we bewezen hebben - deze twee sacramenten overeenkomen, hoewel de omstandigheid van „alleen het mannelijk geslacht" en van de tijd, niet bij beide sacramenten gelijk is. Want God had geboden dat alleen het mannelijk geslacht besneden moest worden, omdat at alleen de besnijdenis ontvangen kon. Want het behaagde God zulk een ceremonie in te stellen, om daarmee te kennen te geven, dat de voort- teling van het menselijke geslacht onrein is, en dat uit Abraham een heilig Zaad moest voortkomen, waardoor de anderen geheiligd zouden worden. Intussen worden ook de vrouwen, al is het dan niet in haar eigen lichaam, toch in de lichamen der mannen de besnijdenis deelachtig. Want God begreep haar mede onder de mannen, zodat „uit een besnedene geboren worden" voor haar geldt als de besnijdenis. Daarom wordt de vrouw, die door Christus genezen werd, Luk. 13 : 16, „een dochter Abrahams" genoemd. En de zonen van Jakob zeggen in Gen. 34 : 14: „Wij zullen deze zaak niet kunnen doen, dat wij onze zuster aan een man geven zouden, die de voorhuid heeft." Daar stellen zij „onze zuster" en een „onbesnedene" tegenover elkaar. Dus had God het vrouwelijk geslacht om een publieke reden uitgesloten van de besnijdenis. Evenwel vindt men deze uitzondering of de oorzaak daarvan niet in de Doop. Maar het is een algemeen bevel: „Doopt alle volken", enz. Want zowel het mannelijke als het vrouwelijke geslacht is voor de Doop geschikt; en in Hand. 8 : 12 lezen wij met nadruk, dat door Filippus zowel vrouwen als mannen gedoopt zijn.

Zo was ook de omstandigheid van de achtste dag door God bij de besnijdenis uitgedrukt en ingesteld om een bijzondere oorzaak. Maar bij de instelling van de Doop is daarvan door Christus geen gewag gemaakt. Daarom moet men de Doop niet aan de achtste dag, maar aan alle tijden verbinden, en wel: aan allen, zowel aan het vrouwelijke als mannelijke geslacht de Doop bedienen, hen en allen die voor het eerst in de Gemeente opgenomen worden. Namelijk de kinderen van de Christenen direct na

de geboorte, als geboren burgers der Gemeente; en de volwassenen, zodra zij het geloof in Christus belijden. Daarom is het dus onwaarachtig, wanneer het sacrament dat in de plaats der besnijdenis gesteld wordt, alleen aan de jongetjes, en ook op de achtste dag moet bediend worden.

Over de Johannes-Doop.

Ook wordt inzake de Johannes-Doop gevraagd, van welke aard die is, en waarin zij van onze Doop verschilt. Vele kerkvaders hebben deze Doop al te zeer geringgeschat. Want zij maakten er slechts een waterdoop van en als het ware uitsluitend een bloot teken, omdat de Doper in Joh. 1 : 16 zegt: „Ik doop met water.” Maar wanneer men de uiterlijke bediening onderscheidt van Christus' kracht - zoals de Doper doet - betekent dat nog niet, dat men direct de bediening geheel en al losmaakt van die kracht. Want anders zou daaruit volgen, dat Christus alleen met water gedoopt was, en dat ook wij óf alleen met water gedoopt worden, óf met Christus geen Doop gemeen hebben. Want de Johannes-Doop was die Doop van Christus Zelf, namelijk in Zijn eigen Persoon geheiligd en door Zijn autoriteit goedgekeurd. Aangezien nu onze Doop ook Christus' Doop is, zo volgt daaruit, dat ze - wat het wezen betreft - niet verschilt van de Johannes-Doop. „Johannes was dopende in de woestijn en predikende den Doop (niet slechts des waters, maar) der bekering tot vergeving der zonden" (Marc. 1 :. Zo verschilt dus de Johannes- Doop van die der Apostelen (zowel vóór als ná Christus' opstanding), alleen in de omstandigheid der betekening, namelijk dat wij nu gedoopt worden in Christus, Die geleden heeft en weer opgestaan is, en toen werden zij door Johannes gedoopt in Christus, Die nog lijden en weer opstaan moest; zoals Paulus ervan spreekt in Hand. 19 : 4: „Johannes heeft wel gedoopt den doop der bekering, zeggende tot het volk, dat zij geloven zouden in Dengene Die na hem kwam, dat is in Christus Jezus.”

Bezwaar: Paulus heeft, zoals blijkt uit Hand. 19 : 4v., de twaalf discipelen, die met de Johannes-doop gedoopt waren, opnieuw gedoopt. Daarom was de Johannes-doop onvolkomen, en verschilde hij wezenlijk van de Doop van Christus.

Antwoord: Veel kerkvaders en Scholastieken geven dit toe, en geringschatten daarmee de Johannes-doop zeer. Lombardus schrijft, Lib. 4: dist. 8, dat in de Johannes-doop slechts geweest is: een zichtbare handeling van Johannes, door uiterlijk te wassen of te dopen; maar dus niet de onzichtbare genade van God, die innerlijk werkte. Daaruit trekt hij de conclusie, dat daarom terecht herdoopt werden allen, die door Johannes gedoopt waren. Maar de professoren van de Sorbonne te Parijs hebben daarbij zeer juist aangetekend, dat men niet verplicht is om Lombardus op dit punt te volgen, omdat de Johannes-doop onder oplegging der handen even krachtig is geweest als de Doop van Christus; en dat zij die door Johannes gedoopt zijn, niet nogmaals moesten gedoopt worden.

Maar wij zeggen, dat het ook onwaar is, dat deze twaalf discipelen door Paulus herdoopt werden; en dat zo'n conclusie niet standhoudt, omdat het uit de tekst niet bewezen kan worden, dat zij opnieuw gedoopt werden. En er zijn tal van redenen om dit te bewijzen. Want:

1. Paulus getuigt met nadruk, dat Johannes doopte tot bekering en geloof in Jezus Christus, Die na hem komen zou, vers 4.
2. Van Johannes wordt gezegd, dat hij predikte de Doop der bekering tot vergeving der zonden, Marc. 1 : 4. 3. Christus Zelf is met de Johannes-doop gedoopt geweest, Matth. 3 : 16. 4. Men leest nergens, dat Christus of de Apostelen er van degenen die door Johannes gedoopt waren, opnieuw gedoopt hebben.

Aanhoudend bezwaar: Maar volgens de tekst werden zij opnieuw gedoopt, vers

5: „En die hem hoorden werden gedoopt.”

Antwoord: De tekst zegt niet, dat zij opnieuw gedoopt werden, maar „zij werden gedoopt.” Voor de woorden in vers 5 „En die hem hoorden" moet geen punt, maar een komma geplaatst worden, om uit te drukken dat na de woorden „Christus Jezus" de zin nog niet afgelopen is; zodat deze gehele zin: „en als zij dit hoorden, werden zij gedoopt in den Naam des Heeren Jezus" woorden van Paulus zijn, die daar spreekt over Johannes en diens hoorders; en niet de woorden van Lukas zijn, die spreekt over Paulus en de twaalf gedoopte discipelen. Dus zou dit de betekenis zijn: „En die hem hoorden", namelijk de toehoorders van Johannes, „dit", te weten: deze prediking van Johannes over het geloof in Jezus, Die nà hem komen zou, „werden gedoopt in Christus Jezus", n.l. met water, in de woestijn, door Johannes, en dus niet door Paulus. Tot bevestiging van deze uitleg dient:

1. Omdat in de Griekse tekst na het woord „Johannes" in vers 4, het (Griekse) woordje „men" staat, en in vers 5, na de woorden „En die hem hoorden" het woordje „de.” Want die woordjes geven te kennen dat deze twee zinsdelen samenhangen, en dat, wanneer het woordje „men" voorop gaat, de zin nog niet uit is, zolang niet het woordje „de" volgt.
2. Omdat het Paulus' bedoeling niet is, om de Johannes- of waterdoop af te keuren, maar om tot degenen die nu gedoopt waren, te prediken en de Heilige Geest te geven.
3. Omdat daarna het woord over Paulus in vers 6 voldoende bewijst, dat niet de Doop waarvan in vers 5 sprake is, maar dat toentertijd uitsluitend de oplegging der handen het werk van Paulus was.
4. Omdat de Heilige Geest niet zozeer door de Doop, alswel door de oplegging der handen in de Apostolische Kerk placht gegeven te worden.
5. Omdat er een soortgelijke tekst is over de Samaritanen, die wel in de Naam van Jezus gedoopt, maar nog niet met de Heilige Geest begiftigd waren, Hand. 8 : 16.

7. Wie men behoort te dopen, en over de kinderdoop.

Over de Kinderdoop.

Vraag 74: Zal men ook de jonge kinderen dopen?

Antwoord: Ja, want daar zij evengoed als de volwassenen, in het Verbond Gods en in Zijn Gemeente begrepen zijn ^{a)}, en dat hun door Christus' bloed de verlossing van de zonden ^{b)} en de Heilige Geest, Die het geloof werkt, niet minder dan de volwassenen toegezegd wordt ^{c)}, zo moeten zij ook door de Doop als door het teken des Verbonds, de Christelijke Kerk ingelijfd en van de kinderen der ongelovigen onderscheiden worden ^{d)}; zoals in het Oude Verbond of Testament door de besnijdenis geschied is ^{e)}, waarvoor in het Nieuwe Testament de Doop ingezet is ^{f)}.

- a) Gen. 17 : 7, Ez. 16 : 20., Hand. 2 : 39, Rom. 11 : 6, 1 Kor. 7: 14, Ef. 5 : 25
- b) Matth. 19: 14.
- c) Jes. 44 : 3, Ps. 22 : 11, Jer. 1 : 5, Luk. 1 : 14v., Hand. 2 : 39.
- d) Hand. 2 : 39, id. 10 : 46, 1 Kor. 12 : 13, id. 3 : 14.
- e) Gen. 17 : 14, id. 34 : 13v., Richt. 14 : 3, Ef. 2 : 11v.
- f) 1 Kor. 10 : 2, Kol. 2 : 11-13.

Verklaring van Vraag 74.

Om deze vraag goed te verstaan, moet men er eerst in het algemeen acht op slaan, wie de Doop mogen begeren en wie ertoe behoren toegelaten te worden. Op beide vragen dient als antwoord, volgens de algemene regel: De Doop komt alleen aan alle discipelen van Christus toe. Want Christus zegt: „Onderwijst alle volken”, of naar het Grieks: „Maakt alle volken tot discipelen, hen dopende” enz. Daarom behoren zij, die nog niet gevoelen dat zij discipelen van Christus zijn, d.w.z. die in belijdenis en leven nog niet met de Gemeente overeenkomen, de Doop niet te eisen; en gebeurt het, dat zulke mensen de Doop begeren, dan behoren zij door de Dienaars der Gemeente niet tot de Doop toegelaten te worden. Daarentegen is het nodig, dat allen die discipelen van Christus willen zijn, in leer en leven overeenkomen en om Christus' wil de Doop begeren. En als zulke mensen trachten gedoopt te worden, dan kan de Doop hun van de Dienaren der Gemeente niet geweigerd worden, volgens Petrus' bevel, in Hand. 2 : 38: „Bekeert u en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden.” Men komt dan hierin licht overeen, dat alle volwassenen die discipelen van Christus zijn, gedoopt zullen worden; en daarom geacht behoren te worden voor leden van de zichtbare Kerk, n.l. zij die belijdenis des geloofs en der boetvaardigheid afleggen, en die - volgens het oordeel der Kerk niet van Christus vervreemd zijn. Hoewel, het gebeurt wel eens, dat sommigen huichelaars zijn, zoals bij voorbeeld Simon de Tovenaar er een was. Maar over de verborgen dingen behoort de Kerk niet te oordelen. Nu hebben wij inzake de kleine kinderen der Christenen een geschil met de Wederdopers, die ze van de Doop wéren, omdat zij niet onderwezen kunnen worden noch het geloof kunnen belijden. Maar op grond van de vorige algemene regel kan men gemakkelijk over dit vraagstuk een oordeel vormen, of de kinderen ook behoren gedoopt te worden, ja dan neen. Want als zij discipelen van Christus en leden der Gemeente zijn, dan komt hun de Doop toe. En men kan niet ontkennen, dat de kinderen der gelovigen - hetzij zij mét de ouders tot de Gemeente

overgaan, of in de Gemeente geboren worden, daar zij daarmee ook het recht en lidmaatschap der Kerk verkrijgen - daarvoor gerekend moeten worden, volgens het formulier der belofte, Gen. 17 : 7: „En Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u en tussen uw zaad na u in hunne geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot een God en uwen zade na u.” Ja, zij zijn ook discipelen van Christus, daar zij in Zijn leerschool geboren zijn, die Hij ook innerlijk onderwijst door de Heilige Geest overeenkomstig hun verstand en begrip. Want Hij geeft en belooft hun niet tevergeefs de Heilige Geest, zoals Petrus verklaart in Hand. 2 : 39: „Want u komt de belofte toe, en uwen kinderen.”

De voornaamste bewijzen, waarmee de Kinderdoop tegen de dwaalgeesten verdedigd wordt, behoren ons bekend te zijn, en zijn de volgende vier:

Het eerste bewijs: Dat allen die tot de Gemeente en het Verbond Gods behoren, ook behoren gedoopt te worden. De kleine kinderen behoren evengoed tot het Verbond en Gods Gemeente, als de volwassenen. Daarom behoren de kleine kinderen der Christenen evengoed gedoopt te worden als de volwassenen. Dat allen die tot het Verbond en de Gemeente behoren, gedoopt dienen te zijn..., wordt hieruit bewezen, dat de ganse Gemeente behoort gedoopt te zijn, volgens Christus' bevel, Matth. 28 : 19: „Gaaf dan henen, onderwijst alle volken, dezelve dopende”; en uit hetgeen Paulus leert in 1 Kor. 12 : 13: „Want ook wij allen zijn door enen Geest tot één lichaam gedoopt.” Het feit dat de jonge kinderen der Christenen tot het Verbond en de Gemeente behoren, wordt bewezen uit het formulier des Verbonds, Gen. 17 : 7: „Om u te zijn tot een God en uwen zade na u”, en uit Christus' bevel in Matth. 19 : 14: „Laat af van de kinderkens en verhindert hen niet tot Mij te komen, want derzulken is het Koninkrijk der hemelen” (Vgl. D.L., I, art. 17). Op de tegenwerping, dat de vrouwen in het Verbond begrepen waren en toch niet besneden waren, is hier kort tevoren al geantwoord.

Het tweede bewijs: Wie de weldaad van de vergeving der zonden en der wedergeboorte toekomt - of: zoals in de Catechismus staat, aan wie de vergeving der zonden door het bloed van Christus, en de Heilige Geest, Die het geloof werkt, toegezegd wordt - die moeten van de Doop niet geweerd worden. Ook de kleine kinderen der Christenen komt de weldaad van de vergeving der zonden en der wedergeboorte toe, of: aan de kleine kinderen is evengoed als aan de volwassenen de vergeving der zonden door het bloed van Christus. en de Heilige Geest Die het geloof werkt, toegezegd. Daarom behoren de kleine kinderen evenmin van de Doop geweerd te worden als de volwassenen.

Dat zij, wie de weldaad van de vergeving der zonden door Christus' bloed, en de wedergeboorte door de Heilige Geest toekomt, niet van de Doop geweerd mogen worden, wordt bevestigd door Petrus' woorden uit Hand. 10 : 47: „Kan ook iemand het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, welke den Heiligen Geest ontvangen hebben als ook wij?” En zulks met een duidelijke reden. Want wie de betekende zaak van het sacrament toekomt, hem komt ook het teken toe; tenzij er een bepaalde conditie of omstandigheid (in de instelling uitgedrukt) tegen is, om het gebruik van het sacrament te beletten; zoals vroeger de vrouwen om haar geslacht (= haar kunne,) niet besneden werden, en ook nu nog de verkondiging van 's Heeren dood en de zelfbeproeving de kleine kinderen belet Avondmaal te vieren; waarover wij zo dadelijk breder zullen handelen.

Het feit dat ook de kleine kinderen de weldaad van de vergeving der zonden en der wedergeboorte toekomt, en dat hun de Heilige Geest gegeven is, wordt opnieuw

bewezen uit het formulier van het Verbond, Gen. 17 : 7: „Om u te zijn tot een God en uwen zaden na u"; en uit Christus' belofte in Matth. 19 : 14: „Laat af van de kinderkens en verhindert hen niet tot Mij te komen, want derzulken is het Koninkrijk der hemelen." En Lukas noemt deze kindertjes in Luk. 18 : 15 in 't Grieks „ta brèphè", d.w.z. kleine, pasgeboren kindertjes, die nog geen onderwijs konden ontvangen of het geloof konden belijden, maar die nochtans in de Gemeente geboren waren, Ook (wordt het bewezen) uit Petrus' prediking, Hand, 2_ : 38v.: „Bekeert u en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen. Want u komt de belofte toe en uwen kinderen en allen, die daar verre zijn", enz.; en uit Hand. 3 : 25: „Gijlieden zijt kinderen der Profeten en des verbonds, hetwelk God met onze vaders opgericht heeft." Ook uit Paulus' getuigenis in 1 Kor. 7 : 14: „Want anders waren uwe kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig", en uit Rom. 11 : 16: „En indien de wortel heilig is, zo zijn ook de takken heilig." Ook uit het voorbeeld van Johannes de Doper, die in de buik van zijn moeder door de Heilige Geest geheiligd was, Luk. 1 : 15, vgl. ook Mozes, Samuël en Jeremia. Lees ook Hand. 7 : 20, 1 Sam. 1 : 21; id. 3 : 10, en Jer. 1:5.

Het derde bewijs: Het sacrament, dat van Godswege tot dat doel ingesteld is, dat het een publieke opneming betekent in de Gemeente, en een haar onderscheiden van andere sekten, komt aan allen toe, die in het verbond zijn en in de Kerk behoren opgenomen en van andere sekten onderscheiden te worden, en het behoort hun meegedeeld te worden, van welke leeftijd zij dan ook mogen zijn. Welnu, de Doop is een sacrament van Christus, dat daartoe is ingesteld, dat men daardoor openlijk in de Gemeente opgenomen en van andere sekten onderscheiden wordt, enz. Daarom behoort de Doop aan allen, die in het Verbond en in de Gemeente opgenomen zijn, meegedeeld te worden, om zó van andere sekten onderscheiden te worden, van welke leeftijd zij dan ook zijn. Nu is in het eerste bewijs al betoogd, dat de kleine kinderen, evengoed als de volwassenen, in het Verbond zijn en in de Gemeente behoren te worden opgenomen. Daarom dient de Doop zowel aan de kleine kinderen als aan de volwassenen meegedeeld te worden.

Het feit dat allen die in het verbond zijn, het sacrament waardoor zij in de Gemeente opgenomen en van andere sekten onderscheiden worden, dienen te ontvangen, is duidelijk, omdat God zulk een sacrament tot dat doel ingesteld en de ganse Gemeente bevolen heeft. Want God wil, dat Zijn Gemeente openlijk aangenomen en van de andere mensen onderscheiden wordt, zoals van de besnijdenis geldt, Gen. 17 : 14: „Wat mannelijk is, de voorhuid hebbende, wiens voorhuids vlees niet zal besneden worden, dezelve ziel zal uit hare volken uitgeroeid worden: hij heeft Mijn verbond gebroken"; en van de Doop, in Matth. 28 : 19: „Leert", of volgens het Grieks: „Maakt tot discipelen alle volken." Daarom wil God niet dat iemand bij de Kerk gerekend wordt, die niet door het sacrament, dat daartoe ingesteld is, aangenomen en onderscheiden wordt van alle anderen die niet tot Gods verbond en Christus' school behoren.

Dat de Doop een sacrament is, dat ertoe ingesteld werd om daardoor in de Gemeente opgenomen en van andere mensen onderscheiden te worden, is al eerder bij de tweede kwestie aangetoond, waar gehandeld wordt over de bedoeling van de Doop; en ook bij de zesde kwestie, dat n.l. de Doop in de plaats der besnijdenis gekomen is. En de conclusie, die op grond hiervan is opgesteld, staat zeer vast en sterk; want aan wie het doel van enige zaak toekomt - zoals aan de kinderen het doel van de Doop, n.l. de opneming in de Gemeente - hem wordt ook noodzakelijk toegekend, hetgeen daaruit voortvloeit, zoals gedoopt worden voortvloeit uit de opneming in de Gemeente.

Dit zelfde bewijs wordt ook op de volgende manier wat korter uitgedrukt: Het

sacrament van de opneming in de Gemeente komt aan alle leden der Gemeente toe. De Doop is zulk een sacrament. Daarom behoort de Doop aan alle leden der Gemeente, en bijgevolg ook aan de kleine kinderen, aangezien ook zij leden der Gemeente zijn.

Het vierde bewijs: De besnijdenis behoorde onder het Oude Testament zowel tot de ouderen als jongeren. Nu is de Doop in de plaats der besnijdenis gekomen. Daarom behoort ook de Doop zowel aan ouderen als jongeren, d.w.z. aan de kleine kinderen en volwassenen, die tot de Gemeente behoren. Iedereen geeft toe, dat onder het Oude Testament de besnijdenis zowel de kleine kinderen als de volwassenen toekwam.

En dat de Doop in de plaats der besnijdenis gekomen is, hebben wij hiervoor bewezen bij de zesde kwestie, vooral op grond van Paulus' uitspraak in Kol. 2 : 11v.: „In Welken gij ook besneden zijt met een besnijdenis die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het lichaam der zonden des vleses, door de besnijdenis van Christus; zijnde met Hem begraven in den Doop, in welken gij ook met Hem opgewekt zijt.”

Maar opdat zij niet beweren dat deze conclusie daaruit niet volgt, willen we slechts de volgende bewijzen geven. Het sacrament dat in de plaats van de besnijdenis kwam, heeft hetzelfde gebruik onder het Nieuwe, als de besnijdenis gehad heeft onder het Oude Testament; en het dient zowel aan de kleine kinderen als aan de volwassenen in de Gemeente bediend te worden. Dit is duidelijk uit de redenering die men steeds houdt, wanneer het één in de plaats van het andere gesteld wordt.

De Doop is in plaats van de besnijdenis tot hetzelfde gebruik ingesteld, zoals de Apostel zegt in Kol. 2 : 11v., te weten, opdat wij daardoor zouden uittrekken het lichaam des zondigen vleses, dat wij met Christus begraven zouden worden en met Hem opstaan door het geloof; welke betekenis en gebruik de Apostel aan beide sacramenten toekent, zoals dat duidelijk blijkt uit het feit, dat hij de Doop onze besnijdenis noemt, en zo ook aan de besnijdenis toekent hetgeen de Doop meebrengt.

Zo besluiten wij er dan toe, dat, nu de Doop in plaats van de besnijdenis gesteld is, ze zowel aan de kleine kinderen als aan de volwassenen in de Gemeente moet bediend worden.

Vandaar dat zij, die de kleine kinderen (die geboren leden der Gemeente) de Doop weigeren, die beroven ze niet slechts van hun recht, maar verduisteren ook Gods genade, waar Hij wil dat de kinderen der gelovigen al van hun moeders lijf aan gerekend zullen worden tot de leden van Zijn Kerk en Gemeente. Ja, zij verkleinen publiek de genade van het Nieuwe Testament, en zij maken die nog enger dan de genade van het Oude Testament, door te ontkennen dat de Doop zich over de kleine kinderen uitstrekt, daar toch ook de besnijdenis uitgestrekt werd over de kleine kinderen, om ervan te getuigen dat ook zij in het Verbond begrepen waren. Ook verzwakken zij de troost der gelovige ouders en der Gemeente. Want zij verwerpen de gewone, openbare plicht, krachtens welke God wil dat de kinderen van Zijn volk, al van hun prilste jeugd af zich aan Hem zullen verbinden, en van de andere mensen afgescheiden worden. Zij doen de ijver der dankbaarheid en het onderhouden der godsdienst bij ouders en kinderen verflauwen. Zij weerspreken op een onbeschaamde manier de Apostelen, die ervan spreken, dat men het (Doop-) water niet weren mag van hen, die de Heilige Geest ontvangen hebben. Zij drijven opzettelijk de kinderen bij Christus vandaan, terwijl Hij toch gebiedt dat men ze tot Hem brengen zal. Tenslotte, zij doen tekort aan Christus' nadrukkelijke gebod om alle volken te dopen.

Bastingius. Daarentegen scheppen ouders, kinderen, ja de hele Kerk tal van vruchten uit de handhaving van de Kinderdoop. De ouders bezitten als vrucht daarvan: het getuigenis van Gods onuitsprekelijke genade jegens hen, waardoor niet alleen zij, maar ook hun kinderen - hoewel allen tezamen kinderen des toorns - verwaardigd zijn om

tot Zijn kinderen te behoren, zodat zij deel krijgen aan alle goederen en weldaden van Christus; welke genade Hij met de Doop, als een zegel, tot troost van de ouders, ook aan de kinderen verzegelt, zodat ook zij door één Geest tot één lichaam, waarvan Christus het Hoofd is, gedoopt zijn En dit is ook voor de ouders, die verstaan dat hun kinderen in Gods genade delen en dat zij aan God in de Doop tot Zijn eigendom opgeofferd en door Hem aangenomen zijn, ook een reden en motief om op hun kinderen, als Gods eigendom, des te nauwgezetter te letten en voor de Heere af te zonderen, door hen te onderwijzen en op te voeden in het geloof en in de vreze des Heeren.

Voor de kinderen betekent het een grote troost en zekerheid, dat zij mede door de genade Gods verzekerd en Zijn Kerk ingelijfd zijn, en dat zij weten, dat andere lidmaten des temeer zorg voor hen dragen en gedragen hebben; en daarom worden zij, zodra zij beginnen groot te worden, door hun Doop vermaand en aangespoord tot gedurige dankbaarheid voor die genade en tot een ernstige dienst van God, hun hemelse Vader, Die hen verwaardigde tot Zijn kinderen aan te nemen, en hen met zulke waartekenen in hun onmondige dagen daarvan te verzekeren, nog voordat zij Hem konden kennen, ja zonder dat zij het ook maar enigermate verdiend hadden.

De ganse Kerk ontvangt onderricht, hoe het haar in haar jeugd geschiedde, en waartoe haar de Doop gediend heeft. Daardoor wordt zij in het geloof versterkt, zij verblijdt zich over het ontvangen getuigenis inzake de jonge kinderen, zij dankt en bidt God voor hen, en zij leert (verstaan), wat zij aan die kinderen, als leden van hetzelfde lichaam van Christus, schuldig is. Uit dit alles blijkt wel, dat de bestrijding van de Kinderdoop geen geringe dwaling is, maar een goddeloze leer. Want ze is in strijd met Gods Woord en met de troost van de Gemeente. En daarom dient men destemeer deze en soortgelijke uitzinnigheden van de Wederdopers te ontvlieden, welke ongetwijfeld door de duivel verwekt werden, en een vervloekt monster is, uit tal van lasteringen en leugens gesmeed (Vgl. N.G.B., Art. 34).

Bezwaren van de Wederdopers tegen de Kinderdoop.

Bezwaar. Een leer, waarvan bevel noch voorbeeld in de Schrift voorkomt, mag men niet aannemen. Inzake de Kinderdoop vinden wij gebod noch voorbeeld in de Schrift. Daarom moet men de Kinderdoop in de Gemeente niet aanvaarden.

Antwoord: Het is niet waar, dat wij inzake de Kinderdoop geen gebod of voorbeeld bezitten in de Schrift, want wij vinden ze er allebei. Het gebod staat in Matth. 28 : 19: „Doopt alle volken“, hetgeen een algemeen gebod van Christus is. Er zijn ook voorbeelden van, dat er hele gezinnen door de Apostelen gedoopt werden, waarbij de kleine kinderen, die mee tot het gezin behoren, niet uitgesloten zijn, Hand. 16 : 15, van Lydia: „En als zij gedoopt was en haar huis“, en in vers 33 (is sprake) van de stokbewaarder te Filippi: „En hij werd terstond gedoopt en al de zijnen“; 1 Kor. 1 : 16; „Doch ik heb ook het huisgezin van Stéfanus gedoopt.“

Aanhoudend bezwaar 1. Maar Christus gebiedt niet dat men kleine kinderen zal dopen.

Antwoord: Hij gebiedt ook niet dat men volwassen mannen, vrouwen, burgers, boeren, volders, strosnijders, wevers enz. dopen zal. Hij (zeg ik) gebiedt niet nadrukkelijk, dat men deze mensen dopen zal. En toch gebiedt Hij hiermee, dat allen en een ieder, van welke leeftijd, geslacht en positie hij ook zij, mits zij tot het verbond en de Gemeente behoren, gedoopt zullen worden. En het is niet nodig, dat alles speciaal in algemene wetten en geboden uitgedrukt en meegedeeld wordt. Want de wetten gebieden het ganse geslacht in het algemeen, en willen dat men hetzelfde verstaan zal van de bijzondere (wetten), die daaronder begrepen zijn.

Bastingius. Vooral inzake de Kinderdoop was het niet nodig om een nieuw en speciaal bevel te geven, aangezien het Oude Verbond in waarde bleef, dat God aan al Zijn volk, ouderen en jongeren, niemand uitgezonderd, bevelen had verzegeld te worden. En aangezien het duidelijk was, dat ook de kinderen der gelovigen tot het Verbond behoorden - temeer, omdat Christus met woord en daad verklaard had, in welk aanzien en genade de kinderen bij Hem stonden - is het niet nodig om bij de inzetting van de Heilige Doop de kinderen opnieuw te noemen.

Voorwaar, de Wederdopers zelf weren de vrouwen niet van het Avondmaal, en och vinden wij hiervan in de Heilige Schrift geen nadrukkelijk gebod tot voorbeeld. Maar het is tevoren al afdoende aangetoond, dat de kleine kinderen der Christenen - zo goed als vroeger de kinderen der Joden - als leden der Gemeente geboren worden. Daarom kunnen zij niet van het algemene bevel uitgesloten worden. En Petrus voegt ook het Doopbevel voor de volwassenen én voor de kinderen nadrukkelijk samen, Hand. 2 : 38v.: „En een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen. Want u komt de belofte toe en uwen kinderen.” Hetzelfde leert ook Paulus, wanneer hij schrijft, dat wij besneden zijn in Christus, en met Hem begraven zijn door de Doop; d.w.z. dat de Doop in de plaats van de besnijdenis gekomen is. Want deze vervanging moet als een bevel worden beschouwd.

Aanhoudend bezwaar 2. Die behoren gedoopt te worden, dienen vooraf onderwezen te zijn, volgens Christus' bevel in Matth. 28 : 19: „Onderwijst alle volken, dezelve dopende”, enz. Maar kinderen kunnen niet vooraf onderwezen worden. Dus behoren zij ook niet gedoopt te worden.

Antwoord: Het geldt uitsluitend voor de volwassenen, dat zij vooraf onderwezen worden, voordat ze mogen gedoopt worden. Want dezen zijn in staat om de leer te ontvangen, en uit zulke mensen werd dan ook de Oud Christelijke Kerk vergaderd. Want Christus gebiedt, dat deze mensen ook onderwezen, en daarna gedoopt en van de overige ongodsdienstige mensen onderscheiden moeten worden. Maar voor de kleine kinderen geldt zulks niet. Want ook al kunnen zij niet onderwezen worden, toch zijn het geboren leden der Gemeente, en discipelen van Christus, welke Hij op hun en op een verborgen wijze met de Heilige Geest begiftigt.

Nu hebben wij, bewezen, dat zij in het algemene (Doop)bevel van Christus begrepen zijn. En ook al is daar het feit, dat zij niet onderwezen kunnen worden, toch kan hun dit de Doop niet beletten. Want de volgorde om eerst onderwezen en daarna gedoopt te worden, is alleen voor de volwassenen bedoeld, die nog ongedoopt zijn, omdat zij niet tot de Gemeente behoren, dan nadat ze onderwezen en gedoopt worden. Maar wat de kleine kinderen der gedoopten betreft: aangezien zij in de Gemeente geboren worden, behoren zij - overeenkomstig het Formulier des verbonds - al van 's moeders lijf aan, Christus en Zijn Gemeente toe, nog voordat zij onderwezen kunnen worden. Daarom behoren zij ook gedoopt te worden, nog voordat zij onderwijs kunnen ontvangen.

Wanneer men nu, ten andere, de woorden van Christus goed beziet en er de diepste betekenis van verstaat, dan zal men ontdekken, dat het er ver vandaan is dat zij met hun stelling de Kinderdoop zouden omver stoten, ja, dat die Doop daar zelfs duidelijk in opgesloten is. Want wanneer Christus de Apostelen gebiedt om alle volken tot discipelen te maken, of: ze te onderwijzen, dan belast Hij hun het Evangelie te prediken, zoals uit de overeenkomstige tekst, Marc. 16 : 15 blijkt. En wat is nu dit Evangelie anders dan de leer van Gods genade in Christus, waaraan niet alleen de gelovige ouders, maar ook hun zaad, n.l. hun jonggeboren kinderen, deel en gemeenschap hebben?

Want God is niet alleen een God van de gelovige ouders, maar ook van hun zaad, Gen. 17 : 7 en 12. Dit zelfde Evangelie geldt nu ook de gelovige heidenen, en God heeft dit Evangelie tevoren aan Abraham verkondigd, zoals Paulus nadrukkelijk zegt in Gal. 3 : 8. En allen die van Christus zijn, zijn ook Abrahams zaad, naar de belofte erfgenamen, en „van hetzelfde lichaam en mededeelgenoten van Gods belofte in Christus, door het Evangelie", Ef. 3 : 6. En in dit verband passen Petrus' woorden uit Hand. 2 : 38v.: „Een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden, want u komt de belofte toe en uwen kinderen.” Zoals dus de genade van het Evangelie, namelijk de vergeving der zonden in Christus' Naam, niet slechts de gelovige ouders, maar ook hun kinderen geldt, zo wil de Heere Christus, dat volgens de leer van het Evangelie, waarop de gelovige ouders gedoopt werden, ook hun kinderen, als kinderen des verbonds, zouden gedoopt worden.

Aanhoudend bezwaar 3. Bij de voorbeelden van gehele huisgezinnen, die gedoopt zijn, worden door een figuurlijke manier van spreken, per synecdochen, („Per synecdochen" wordt aan het geheel toegeschreven, wat slechts aan een deel toekomt.) niet allen bedoeld die tot het gezin behoorden, maar zij die geloofden en hun geloof beleden hebben. Daarom kan daaruit de Kinderdoop niet bewezen en gehandhaafd worden.

Antwoord: Hier is geen figuurlijke manier van spreken (aanwezig). Want men mag en aannemen, als er geen reden is, waarom men niet aan de letterlijke betekenis kan vasthouden.

Aanhoudend bezwaar 4. Er zijn twee redenen, waarom dit niet letterlijk van allen die tot het gezin behoorden, maar slechts van een deel van het gezin verstaan kan worden. Allereerst, omdat de Apostelen niets gedaan hebben, dat in strijd was met Christus' bevel. Ten tweede, omdat de omstandigheden van deze voorbeelden de kleine kinderen ook buitensluiten. Want in Hand. 16 : 32 wordt gezegd: „En zij spraken tot hem het Woord des Heeren, en tot allen die in zijn huis waren", daar zij evenwel niet tot de kleine kinderen het Woord gesproken hebben. verheugde zich met heel zijn huisgezin (vers 34). En volgens 1 Kor. 16 : 15 heeft het gehele huis van Stéfanus „zichzelven den heiligen ten dienste geschikt.” Daarom worden in zulke uitdrukkingen over gehele huisgezinnen, de kleine kinderen uitgesloten.

Antwoord:

Op de eerste reden: De Apostelen hebben inderdaad niets gedaan dat in strijd was met Christus' bevel. Want kinderen dopen strijdt niet met het bevel van Christus, Die beveelt dat allen die tot Hem en de Gemeente behoren, met de Doop onderscheiden zullen worden; zoals tevoren voldoende bewezen is. Daarom is het niet waar, dat volgens de instelling van Christus, de Apostelen de Doop onthouden hebben aan de kleine kinderen.

Op de tweede reden: Wij ontkennen, dat uit de omstandigheden zou volgen, dat deze uitdrukkingen slechts van een gedeelte der huisgezinnen verstaan moeten worden. Want de kleine kinderen konden heel goed mét de ouders gedoopt worden, hoewel niet zij, maar hun ouders en de volwassenen het Woord Gods hoorden en de Apostelen dienden. Want hun jonkheid kon ze wel van het gehoor der leer en van de dienst der Apostelen buitensluiten, maar kon ze niet van de Doopgenade weren. Daarom verwerpen wij deze ongegronde stelling. En wij dienen dit voor vast en zeker te houden, dat de Kinderdoop door Christus bevolen, en door de Apostelen daarna in de Gemeenten onderwezen en bediend werd; zoals Augustinus zeer juist zegt: „De algemene Kerk houdt (vast) aan de Kinderdoop, die hun geleerd is"; en hij eindigt met

de woorden: „Hetgeen waaraan de algemene Kerk vasthoudt, is niet op bepaalde concilies vastgesteld, maar steeds onderhouden; en wij geloven zeer terecht, dat het op gezag der Apostelen geleerd is" (Lib. 4, cap. 23, contra Donat.).

Bezwaar 2: Zij die niet geloven, mogen ook niet gedoopt worden. Want de Doop vraagt om geloof, zoals er geschreven staat in Marc. 16 : 16: „Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden." Nu, aan hen die verdoemd zullen worden moet men het teken der genade niet geven. De kleine kinderen geloven niet. Dus behoren zij ook niet gedoopt te worden.

Antwoord:

1. Het geldt alleen de volwassenen, dat zij die niet geloven, ook niet gedoopt mogen worden. Want bij hen wordt vóór de Doop het geloof geëist, of althans de geloofsbelijdenis, Marc. 16 : 16. Maar voor de kleine kinderen kan volstaan tot de Doop, dat zij door de Heilige Geest geheiligd en wedergeboren zijn; en Min geloof en belijdenis is dit, dat ze geboren worden uit gelovige ouders. Want anders zouden alle kinderen die niet gedoopt zijn, verdoemd worden.

2. Bovendien maakt men hier geen goede conclusie. Want hier (in Marc. 16 : 16) wordt eerst gesproken over degenen die in het geheel niet geloven, noch metterdaad, noch door belijdenis, noch door gezindheid, zodat zulke mensen niet gedoopt mogen worden. Maar hoewel de kleine kinderen (nog) Met metterdaad geloven en de geschikte middelen missen, die tot het geloof nodig zijn, toch kan men daarom niet beweren, dat de kinderen totaal ongelovig en (dus) onder de ongelovigen te rekenen zijn, aangezien Christus gebiedt dat men ze tot Hem zal brengen.

3. Daarom moet men ook niet toegeven, dat de kinderen in 't geheel niet geloven, maar zoiets voor onwaar houden. Want hoewel men van de kleine kinderen niet kan zeggen, dat zij - evenals de volwassenen - metterdaad door een daadwerkelijk en vast geloof geloven, hetgeen bestaat in een kennis en vertrouwen van de belofte der genade, toch moet men vaststellen, dat zij geloven op zulk een wijze, als met hun jeugd overeenkomt, n.l. door geneigdheid om te geloven. Want die geneigdheid is stellig óf een geloof, óf een deel en beginsel van het geloof.

Bastingius, Lansbergen. En zoals niemand de kinderen buiten het getal van de redelijke en verstandige mensen sluiten kan, omdat zij vanwege hun jonge leeftijd, hun verstand nog niet laten blijken, zo mag men ze ook niet voor ongelovigen houden, hoewel zij het geloof niet kunnen tonen. En zoals men de kleine boompjes, die eerst geplant worden en op hun tijd vruchten voortbrengen, geen onvruchtbare bomen noemen mag, ook al brengen zij nog geen vruchten voort, zo mag men evenmin de kinderen onder het getal der ongelovigen rekenen, omdat zij nog niet metterdaad geloven; maar wel onder de gelovigen, omdat zij een geneigdheid en bekwaamheid tot het geloof bezitten. En die geneigdheid danken zij niet aan het vlees of aan de natuur, maar aan de Heilige Geest en aan de genade, die hun beloofd is. Want de Heilige Geest wordt hun niet tevergeefs gegeven, zoals dat blijkt bij Johannes de Doper, Luk. 1 : 15, en bij Jeremia, Jer. 8 : 5, die (beiden) van hun moeders lijf af geheiligd waren. Daarom werkt Hij in hen de wedergeboorte, genegenheden, nieuwe werkzaamheden en andere eigenschappen, die hun ter zaligheid nodig zijn, of althans vervult Hij alleen de plaats van deze dingen. En dit is hun genoeg tot de Doop naar Petrus' mening, Hand. 10 : 47: „Kan ook iemand het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, welke den Heiligen Geest ontvangen hebben gelijk als ook wij?" Om die reden telt ook Christus de kinderkens onder de gelovigen, wanneer Hij in Marc. 9 : 42

zegt: „Zo wie één van deze kleinen, die in Mij geloven, ergert.” Daarom wordt, wanneer de kleine kinderen in de Gemeente der gelovigen gedoopt worden. de Doop geenszins ontheiligd, zoals de Wederdopers lasteren.

Bezwaar 3. Ons al eerder geleverde bewijs, dat allen die tot het Verbond en de Gemeente van God behoren en aan wie de belofte der genade toekomt, ook het teken des Verbonds en der genade behoren te ontvangen..., menen de Wederdopers omver te stoten, omdat het Avondmaal des Heeren de kinderen niet toebehoort, hoewel de belofte hun wel toekomt; zoals zij op deze manier hun bezwaren voordragen.

Tegenwerping: De kinderen behoort het Avondmaal des Heeren niet toe, hoewel echter het teken des verbonds of der genade, die door het Avondmaal verzegeld wordt, de kinderen toebehoort. Daarom volgt daaruit niet, dat aan allen die de belofte der genade toekomt, ook de tekenen der genade toekomen.

Antwoord: Deze conclusie gaat te ver. Want uit het gestelde volgt niet, dat daarom alle tekenen der genade in 't algemeen niet toebehooren aan hen, wie de beloften wel toekomen; maar alleen dit, dat hun daarom een teken in 't bijzonder niet toekomt; hetgeen wij niet ontkennen. Want wij beweren niet dat alle sacramenten toebehooren aan allen, wie de belofte toekomt; maar alleen dat sacrament, dat een publieke en gewone opneming is in de Gemeente; zoals vroeger de besnijdenis was, en thans de Doop, maar niet het Pascha en het Avondmaal des Heeren. Evenwel trekken wij niet de conclusie, dat hun daarom alle tekenen toekomen, maar wel dit besluit: Daarom dient aan de kleine kinderen een teken des verbonds gegeven te worden; namelijk hetwelk een opneming betekent in de Gemeente, en dat geen conditie bezit, die de kinderen daarvan buitensluit. Indien zij het voorbeeld van het Avondmaal tegen de Kinderdoop als volgt uitspelen: *Die gedoopt behoren te worden, dienen ook tot het Avondmaal toegelaten te worden. Maar de kinderen worden tot het Avondmaal niet toegelaten. Dus behoren zij ook niet tot de Doop toegelaten te worden.*

Dan zeggen wij, dat het niet waar is, dat allen die gedoopt moeten worden, ook tot het Avondmaal dienen toegelaten te worden. Want deze voorbeelden zijn ongelijk, d.w.z.: er bestaat een onderscheid tussen deze beide sacramenten. Want 1. de Doop is alleen een sacrament van de ingang en opneming in de Gemeente, maar het Avondmaal is een sacrament van de volharding daarin, of een bevestiging van de plaatsgevonden opneming. Want het tweede sacrament is bij het eerste gekomen, als een verzegeling der genade die tevoren geschonken is, vanwege de menigvuldige aanvechtingen, die de volwassenen ondervinden; dat God n.l. degenen die eens in de Gemeente opgenomen zijn, daarin steeds wil houden, en voortaan de weldaden laten genieten, die hun eenmaal gegeven werden; en dat Hij degenen die door de Doop wedergeboren zijn, voedt en spijzigt met het lichaam en bloed van Zijn Zoon, tot het eeuwige leven. En daarom wordt de Doop zeer gepast een sacrament der wedergeboorte genoemd, en het Avondmaal een sacrament van de geestelijke voeding. Bovendien is het voor de Doop voldoende om wedergeboren te worden, de Heilige Geest te ontvangen en geloof te bezitten, óf dadelijk - zoals bij de volwassenen (het geval is) - óf door genegenheid, zoals bij de kleine kinderen; zoals blijkt uit Petrus' woorden in Hand. 10 : 47: „Kan ook iemand het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, welke den Heiligen Geest ontvangen hebben gelijk als ook wij?" Maar voor een wettig gebruik van het Avondmaal zijn bepaalde voorwaarden te vervullen, die de Heilige Geest bij de instelling gevoegd heeft. Namelijk, dat zij die het teken ontvangen, de dood des Heeren zullen verkondigen, en dat zij zichzelf moeten beproeven, of zij ook geloof en boetvaardigheid hebben; hetgeen de kleine kinderen niet kunnen doen.

Daarom is het duidelijk, dat de Doop zeer terecht aan de kleine kinderen bediend wordt, omdat zij tot de Gemeente behoren, en als geboren burgers en als door de

Heilige Geest wedergeboren, dienen aangenomen te worden; en dat het Avondmaal alleen de volwassenen dient meegedeeld te worden, omdat alleen zij het nodig hebben om tegen tal van aanvechtingen versterkt te worden, terwijl ook zij alleen de voorwaarden in acht kunnen nemen, die tot het gebruik van het Avondmaal vereist worden, d.w.z. zij kunnen de dood des Heeren verkondigen en zichzelf beproeven.

Aanhangsel over de besnijdenis.

Omdat wij gezegd hebben dat onder het Nieuwe Testament de Doop in de plaats der besnijdenis gekomen en ingesteld is, zal het niet onpassend zijn om in dit verband in het kort te gaan handelen over de besnijdenis, en daarbij dan de volgende voornaamste vraagstukken te verklaren.

1. Wat de besnijdenis geweest is.
2. Tot welk doel ze ingesteld werd.
3. Waarom ze afgeschaft werd.
4. Wat ervoor in de plaats kwam, n.l. de Doop.
5. Waarin de Doop en de besnijdenis overeenkomen en waarin ze verschillen.
6. Waarom Christus besneden werd.

1. Wat de besnijdenis geweest is.

De besnijdenis was een plechtigheid, door God ingesteld en bevolen, om de voorhuid af te snijden bij allen, die onder het volk Israël tot het mannelijke geslacht behoorden, opdat het een teken zijn zou van het verbond, dat met Abraham en diens nakomelingen gesloten was. Het betekende en verzegelde hun de afsnijding van de voorhuid des harten, om en door het beloofde Zaad, Dat nog geboren moest worden, om hen te onderscheiden van andere mensen, en ze te verplichten tot geloof en gehoorzaamheid tegenover God, Gen. 17 : 10v.: „Dit is Mijn verbond, dat gijlieden houden zult tussen Mij en tussen u en tussen uw zaad na u: dat al wat mannelijk is u besneden worde. En gij zult het vlees uwer voorhuid besnijden; en dat zal tot een teken zijn van het verbond tussen Mij en tussen u"; Rom. 4 : 11: „En hij heeft het teken der besnijdenis ontvangen tot een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, die hem in de voorhuid was toegerekend"; Deut. 30 : 6: „En de HEERE uw God zal uw hart besnijden en het hart uws zaads om den HEERE uwen God lief te hebben.”

Nu was deze besnijdenis wel uitsluitend de Joden bevolen, echter niet zo, alsof ze degenen die uit de heidenen bekeerd werden, niet toekwam, maar alleen de Joden waren eraan gebonden. Want het was wel toegestaan, dat andere heidenen, die zich tot de Joodse kerk begaven, als zij dat wilden, besneden werden. Maar toch waren zij daartoe niet verplicht, zoals de Joden als nakomelingen van Abraham, wel. Want hun was het niet slechts geoorloofd, maar ook noodzakelijk om besneden te worden.

En men dient erop te letten, dat de leden van de oude Kerk, dus vóór Christus' komst op aarde, uit drie verschillende soorten bestonden. Allereerst waren er de Israëlieten, zoals zij voortgekomen waren uit het zaad van Abraham, die mét hun gezinnen van Godswege tot de besnijdenis en andere ceremoniën in absolute zin verplicht waren, Gen. 17 : 2 en 4. De tweede categorie werd gevormd door - wat in het Grieks heet - de proselieten, d.w.z. aankomelingen, die uit de heidenen tot de Joodse godsdienst bekeerd, niet alleen door geloofsbelijdenis zich bij de Gemeente aansloten, maar ook - om hun geloof nog meer te bevestigen en hun instemming en overeenkomst te doen blijken - zich aan de besnijdenis en aan de gehele wet der ceremoniën onderwierpen. En van zulke mensen lezen wij in Hand. 2 : 10 en Matth. 23 : 15. Ten derde waren er

dan nog bepaalde godvruchtige mannen, dat wil zeggen: mensen die wel uit het heidendom tot de Joden bekeerd waren en Gods leer en beloften aanvaardden, maar die niet besneden werden en ook de ceremoniën niet hielden. Dat waren mannen als Naäman de Syriër, de Moorman en anderen meer, van wie men leest in Hand. 2 : 5.

Bezwaar. Allen die tot het mannelijke geslacht behoorden, werden besneden. Daarom behoorden alleen zij tot het verbond. De vrouwen daarentegen werden van de belofte der genade buitengesloten.

Antwoord. De vrouwen werden niet in haar eigen lichaam maar in dat van de mannen besneden, onder wie zij gerekend werden. Want daar God, om bepaalde redenen, zulk een ceremonie voorschreef, waartoe het vrouwelijke geslacht niet bekwaam was, heeft Hij geboden om alleen de mannen te besnijden, zonder daarmee de vrouwen buiten het verbond te sluiten, maar om haar de pijn te onthouden, opdat Hij het zwakke geslacht zou ontzien. Intussen diende voor hen, in plaats van de besnijdenis, dat zij uit besnedenen geboren werden, zodat zij zo goed als de mannen, tot Abrahams zaad en voor Abrahams dochters gerekend werden; zoals hierboven al uiteengezet is.

2. Tot welke doeleinden de besnijdenis ingesteld werd.

De besnijdenis is van Godswegen aan Abraham en diens zaad bevolen:

1. Opdat het een teken zijn zou van het verbond, dat met Abraham gesloten was, vooral ook (een teken) van de belofte van het gezegende Vrouwenzaad, Dat uit zijn nakomelingen geboren zou worden, Gen. 22 : 18, Deut. 30 : 6, Kol. 2 : 11; en (tot een teken) dat God hun het land Kanaän geven zou, en Zijn Kerk daar een vaste woonplaats zou verlenen, tot de komst van de Messias, Gen. 17 : 8.
2. Opdat daardoor betekend werd, dat alle mensen die in de weg van een natuurlijke voortbrenging geboren zijn, schuldig zijn en behoren verworpen te worden, of: opdat zij daardoor eraan herinnerd, werden, dat wij allen tezamen van nature onrein zijn, en dat het vlees der zonde, en vooral de onreinheid die tegen de wet der kuisheid strijdt, moet weggeworpen worden, Deut. 10 : 16: „Besnijdt dan de voorhuid uws harten en verhardt uwen nek niet meer“, Jer. 4 : 4: „Besnijdt u den HEERE en doet weg de voorhuiden uws harten“
3. Opdat Abraham en zijn zaad daardoor verplicht werden tot dankbaarheid, d.w.z. tot geloof en boetvaardigheid, en ook tot gehoorzaamheid aan de gehele Wet, Gal. 5 : 3.
4. Opdat het een kenteken zijn zou, om Gods volk te onderscheiden van de heidenen en andere sekten, Gen. 17 : 11 en 13.
5. Opdat het een sacrament zijn zou van de ingang en opneming in de zichtbare kerk.
6. Opdat het een teken zijn zou, om hun de wijze van verlossing van hun onreinheid en zondeschuld aan te wijzen, om en door Christus, Die uit het zaad van Abraham geboren zou worden, Gen. 22 : 18: „En in uwen Zade zullen gezegend worden alle volken der aarde.“

3. Waarom de besnijdenis afgeschaft werd.

Het feit dat de wet der ceremoniën door Christus' komst afgeschaft is, wordt door de Apostel breedvoerig aangetoond in Hebreeën 7 - 10. En zo wordt het feit, dat de besnijdenis in de Kerk van Christus afgeschaft is, door dezelfde Apostel nadrukkelijk beschreven in Gal. 5 : 2: „Ziet, ik Paulus zeg u, zo gij u laat besnijden, dat Christus u niet nut zal zijn.“ En de reden waarom dit geschiedde, is voldoende duidelijk uit de oorzaken, waarom ze werd ingesteld. Want het behoort tot het werk van een wijs Wetgever om, wanneer de oorzaken veranderd zijn, ook de wetten en instellingen die daarvan afhangen, weg te nemen of te veranderen.

En de besnijdenis werd vooral ingesteld, om af te beelden de komende Messias én de weldaden, die Hij door Zijn komst aan de Kerk zou meedelen. En aangezien de Messias nu gekomen is, moest het voorbeeld verdwijnen dat betekende, dat Hij nog niet gekomen was. Dit is de eerste oorzaak waarom de besnijdenis afgeschaft is, n.l. omdat wat daardoor betekend werd, nu gekomen is.

De andere oorzaak is het feit, dat thans het onderscheid tussen het volk Israël en andere volken weggenomen is, om welke reden eenmaal de besnijdenis door God ingesteld was. Want God heeft gewild, dat door dit teken het volk Israël - waarin de beloofde Zaligmaker der wereld verwacht en gezocht moest worden - van het overige menselijke geslacht afgezonderd zou worden. En nu dat onderscheid door de komst van de Messias weggenomen is, is tevens de besnijdenis weggenomen, en wordt de Kerk thans uit alle volken door de prediking des Evangelies vergaderd.

4. Wat voor de besnijdenis in de plaats kwam, n.l. de Doop.

Het feit dat onder het Nieuwe Testament de Doop in de plaats der besnijdenis gekomen is, is al eerder, n.l. bij de zesde Vraag inzake de Doop, met een tweetal bewijzen bekrachtigd. Het eerste bewijs daarvan werd ontleend aan het getuigenis van de Apostel, en het tweede was, dat deze beide sacramenten tot hetzelfde doel ingesteld zijn. Want in Kol. 2 : 11v. leert de Apostel, dat wij besneden zijn door de besnijdenis van Christus, die niet met handen geschiedt, wanneer wij nl. met Christus begraven zijn door de Doop; en dit betekent niets anders, dan dat de Doop onze besnijdenis is, of: dat wij door de Doop hetzelfde verkrijgen als vroeger door de besnijdenis betekend werd. Vervolgens: zoals vroeger de besnijdenis voor de Israëlieten en gelovige Jodengenoten een sacrament geweest is van de opneming in het verbond en onder het volk van God, zo is nu de Doop der christenen een sacrament van de opneming en ingang in de Kerk van Christus, naar het bevel: „Onderwijst" (letterlijk: „maakt discipelen") „alle volken, hen dopende", enz.

5. Waarin de besnijdenis en de Doop overeenkomen én verschillen.

De besnijdenis en de Doop komen overeen: 1. In het voornaamste doel. Want door deze beide sacramenten wordt de belofte der genade verzegeld, door en om Christus, die te allen tijde dezelfde is. 2. Door beide wordt betekend de wedergeboorte en de verplichting van de mensen tot geloof en gehoorzaamheid jegens God, Rom. 4 : 11 en 6 : 4. 3. Beide zijn het sacramenten van de ingang, of van de opneming en inlijving in de Kerk, Gen. 17 : 10, Hand. 2 : 41.

Zij verschillen:

1. In de ceremonie, die niet eender is.
2. Wat het geslacht en de tijd betreft. Want de besnijdenis was alleen voor het mannelijke geslacht geboden, en wel op de achtste dag; en de Doop komt zowel het mannelijke als vrouwelijke geslacht toe, direct na hun geboorte.
3. In de wijze van betekening. De besnijdenis beloofde van Gods kant de genade, omwille van de komende Messias; en de Doop beloofde de genade omwille van de Messias Die nu gekomen is. De besnedenen werden in genade aangenomen om de Messias Die nog geopenbaard zou worden; de gedoopten worden aangenomen om de Messias, Die geopenbaard is.
4. In een bijzondere belofte. De besnijdenis had ook een bijzondere belofte inzake een aardse weldaad, n.l. dat de Kerk - tot de komst van de Messias - haar vaste zetel zou hebben en behouden in het land Kanaän, Gen. 17 : 8. Maar de Doop mist zulk een speciale belofte inzake een tijdelijke weldaad.

5. In de wijze van verbintenis. De besnijdenis verbond het volk van hun kant, tot onderhouding van de ganse Wet van Mozes, niet alleen van de Tien Geboden, maar ook van de ceremoniële en staatkundige wetten. Maar de Doop verbindt ons uitsluitend tot (onderhouding van) de Tien Geboden, n.l. tot geloof en bekering.

6. In de voorwerpen, aan wie deze sacramenten toekwamen, en in de duur. Want de besnijdenis is alleen geboden aan Abrahams nageslacht, en moest voortduren tot de komst van de Messias. Maar de Doop is alle volken bevolen, die tot de gemeenschap der Kerk trachten te komen; en ze zal voortduren tot aan het einde der wereld, Matth. 28 : 19v.

6. Waarom Christus besneden werd.

Er was in Christus geen enkele reden, waarom Hij besneden zou moeten worden. Want Hem behoefde geen zaak betekend te worden, aangezien Hij de Messias, ja Zelf de waarachtige God en de volkomen Mens was. Ook was er in Hem geen enkele onreinheid, waarvan de afsnijding Hem zou moeten verzegeld worden. En toch wilde Hij besneden worden, opdat de Kerk daardoor getroost en onderwezen zou worden.

1. Opdat Hij zou betuigen, dat Hij een Lid was van het besneden, en ook van het gedoopte volk Gods; en zo wilde Hij getekend worden met de sacramenten van beide kerken, opdat Hij daarmee zou te kennen geven, dat Hij het Hoofd, de Zaligmaker en Hoeksteen van beide is, en dat Hij uit die beide één Kerk formeren wilde.

2. Opdat Hij daarmee zou onderwijzen, dat Hij, Die het onbevleete Lam Gods was, en onze Hogepriester, van de zondaars afgescheiden, toch al onze zonden op Zich genomen had, opdat Hij ons - daar Hij een Offerande voor ons bij God geworden was - zou verlossen van de schuld der zonden, 2 Kor. 5 : 21: „Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem”; Jes. 53 : 5v.: „Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijne striemen is ons genezing geworden. Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijnen weg; doch de HEERE heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen.”

3. Opdat Hij ons tonen zou, dat Hij om onzentwil aan de Wet onderworpen was, door enerzijds die Wet geheel en al te voldoen, en anderzijds de vloek der Wet op Zich te nemen, opdat Hij ons daarvan verlossen zou, Gal. 4 : 4v.

4. Christus' besnijdenis maakte mede deel uit van Zijn vernedering en voldoening voor onze zonden.